

МИНИСТРЕСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ
БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ГЕОГРАФИИ И ГЕОИНФОРМАТИКИ
Кафедра географической экологии

КОЛБУН Дарья Александровна

**ГЕОЭКОЛОГИЧЕСКАЯ ОЦЕНКА ПРИРОДООХРАННЫХ И
САНИТАРНО-ГИГИЕНИЧЕСКИХ ЗОН УРБАНИЗИРОВАННЫХ
ТЕРРИТОРИЙ (НА ПРИМЕРЕ Г.ПОЛОЦК)**

Магистерская диссертация

специальность 1-33 80 02 «Геоэкология»

Научный руководитель Валерий Анатольевич
Бакарасов
кандидат географических наук,
доцент

Допущена к защите

«__» _____ 2020 г.

Зав. кафедрой географической экологии

Н.В.Гагина

кандидат географических наук, доцент

Минск, 2020

ОБЩАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА РАБОТЫ

Колбун Д.А., Геоэкологическая оценка природоохранных и санитарно-гигиенических зон урбанизированных территорий (на примере г.Полоцк) (магистерская диссертация)/ Д.А. Колбун – Минск, 2020 – 81 с.; библиогр.: 71 назв., 5 рис., 15 табл, 6 прил.

Ключевые слова: ГЕОЭКОЛОГИЯ, ГЕОЭКОЛОГИЧЕСКАЯ ОЦЕНКА, УРБАНИЗИРОВАННЫЕ ТЕРРИТОРИИ, ОКРУЖАЮЩАЯ СРЕДА, ОХРАНА ОКРУЖАЮЩЕЙ СРЕДЫ, ЭКОЛОГИЯ ГОРОДА, ПЛАНИРОВОЧНЫЕ ОГРАНИЧЕНИЯ, САНИТАРНО-ГИГИЕНИЧЕСКИЕ НОРМАТИВЫ, АНТРОПОГЕННЫЕ НАГРУЗКИ, УСТОЙЧИВОСТЬ, ПРИРОДООХРАННЫЕ МЕРОПРИЯТИЯ

Объект исследования: природоохранные и санитарно-гигиенические зоны урбанизированных территорий г.Полоцк.

Предмет исследования: геоэкологическое состояние природоохранных и санитарно-гигиенических зон г.Полоцк.

Цель работы: произвести геоэкологическую оценку природоохранных и санитарно-гигиенических зон г.Полоцк.

Актуальность исследования: урбанизированные территории – основная среда жизнедеятельности людей, которая обязана быть комфортной и обеспечивать потребности человека, однако ее сохранение и устойчивость, в условиях постоянной антропогенной нагрузки, выходят на передний план.

В ходе исследования были рассмотрены нормативные аспекты выделения и методологические факторы оценки природоохранных и санитарно-гигиенических зон. Изучены факторы, формирующие устойчивость урбанизированных территорий к антропогенным нагрузкам. Выявлены антропогенные источники воздействия и зоны влияния. Проанализировано состояние компонентов окружающей среды г.Полоцк по состоянию на 01.01.2020г. Проведена геоэкологическая оценка природоохранных и санитарно-гигиенических зон г.Полоцк по авторской методике. Предложены рекомендации, направленные на сохранение благоприятных условий окружающей среды и устойчивого развития с учетом особенностей города Полоцк.

Методы исследования: при рассмотрении методики, изучении устойчивости окружающей среды и антропогенных нагрузок, описании результатов геоэкологической оценки применялись сравнительно-географический, статистический методы, а также метод синтеза и анализа. Геоэкологическая оценка проводилась с помощью математико-статистического и картографического методов. Метод обобщения использовался при разработке рекомендаций. Графический материал выполнен с помощью программ MapInfo, ArcGIS, QGIS.

АГУЛЬНАЯ ХАРАКТЕРЫСТЫКА РАБОТЫ

Калбун Д.А., Геаэкалагічная ацэнка прыродаахоўных і санітарна-гігіенічных зон урбанізаваных тэрыторый (на прыкладзе г.Полацк) (магістарская дысэртацыя)/ Д.А. Калбун – Мінск, 2020 – 81 с.; бібліяграф.: 71 назв., 5 мал., 15 табл, 6 прым.

Ключавыя словы: ГЕАЭКАЛАГІЯ, ГЕАЭКАЛАГІЧНАЯ АЦЭНКА, УРБАЊІЗАВАНЫЯ ТЭРЫТОРЫІ, НАВАКОЛЬНАЕ АСЯРОДДЗЕ, АХОВА НАВАКОЛЬНАГА АСЯРОДДЗЯ, ЭКАЛОГІЯ ГОРАДА, ПЛАНІРОВАЧНЫЯ АБМЕЖАВАННІ, САЊІТАРНА-ГІГІЕНІЧНЫЯ НАРМАТЫВЫ, АНТРАПАГЕННЫЕ НАГРУЗКІ, ЁСТОЙЛІВАСЦЬ, ПРЫРОДААХОУНЫЯ МЕРАПРЫЕМСТВЫ

Аб'ект даследавання: прыродаахоўныя і санітарна-гігіенічныя зоны урбанізаваных тэрыторый г.Полоцк.

Прадмет даследавання: геаэкалагічны стан прыродаахоўных і санітарна-гігіенічных зон г.Полоцк.

Мэта даследавання: правесці геаэкалагічную ацэнку прыродаахоўных і санітарна-гігіенічных зон г.Полоцк.

Актualityнасць даследавання: урбанізаваныя тэрыторыі – галоўнае асяроддзе жыцця людзей, якое павінна быць камфортным і забяспечваць патрэбы чалавека, аднак яго захаванне і ёстойлівасць, ва ўмовах пастаяннай антрапагеннай нагрузкі, выходзяць на прэрдні план.

У ходзе даследавання былі разгледжаны нарматыўныя аспекты вылучэння і метадалагічныя фактары ацэнкі прыродаахоўных і санітарна-гігіенічных зон. Вывучаны фактары, якія фармуюць ёстойлівасць урбанізаваных тэрыторый да антрапагенных нагрузак. Выяўлены антрапагенныя крыніцы ўздзеяння і зоны ўплыву. Прааналізаваны стан кампанентаў навакольнага асяроддзя г.Полацк па стане на 01.01.2020г. Праведзена геаэкалагічная ацэнка прыродаахоўных і санітарна-гігіенічных зон г.Полацк па аўтарскай методыцы. Прапанаваныя рэкамендацыі, накіраваныя на захаванне спрыяльных умоў навакольнага асяроддзя і ёстойлівага развіцця з улікам асаблівасцяў горада Полоцк.

Метады даследавання: пры разгледзе методыкі, вывучэнні ёстойлівасці навакольнага асяроддзя і антрапагенных нагрузак, апісанні вынікаў геаэкалагічнай ацэнкі ўжываліся параўнальна-геаграфічны, статыстычны метады, а таксама метады сінтэзу і аналізу. Геаэкалагічная адзнака праводзілася з дапамогай матэматыка-статыстычнага і картаграфічнага метадаў. Метады абагульнення выкарыстоўваюцца пры распрацоўцы рэкамендацый. Графічны матэрыял выкананы з дапамогай праграм MapInfo, ArcGIS, QGIS.

GENERAL CHARACTERISTICS OF THE WORK

Kolbun D. A., Geoecological assessment of environmental and sanitary zones of urbanized territories (on the example of Polotsk) (master's thesis)/ D. A. Kolbun – Minsk, 2020 – 81 p.; Bibliogr.: 71 names, 5 figures, 15 tables, 6 ADJ.

Keywords: GEOECOLOGY, GEOECOLOGICAL ESTIMATION, URBAN AREAS, ENVIRONMENT, ENVIRONMENTAL, ECOLOGY, PLANNING RESTRICTIONS, HEALTH AND HYGIENE STANDARDS, THE ANTHROPOGENIC PRESSURE, SUSTAINABILITY, ENVIRONMENTAL PROTECTION

Object of research: environmental and sanitary-hygienic zones of urbanized areas in the city of Polotsk.

Subject of research: geo-ecological state of nature protection and sanitary-hygienic zones of Polotsk.

Purpose: to make a geo-ecological assessment of environmental and sanitary zones in Polotsk.

Relevance of the research: urbanized territories are the main environment of human activity, which must be comfortable and meet human needs. Its preservation and stability, under constant anthropogenic pressure, come to the fore.

The regulatory aspects of the allocation and methodological factors for assessing environmental and sanitary zones were considered. The factors that form the stability of urbanized territories to anthropogenic loads are studied. Anthropogenic sources of influence and zones of influence were identified. The state of environmental components of Polotsk as of 01.01.2020 is analyzed. Geoecological assessment of environmental and sanitary zones in Polotsk was carried out using the author's methodology. Recommendations are proposed to preserve favorable environmental conditions and sustainable development, taking into account the features of the city of Polotsk.

Method of research: A comparative-geographical, statistical method, as well as a method of synthesis and analysis, were used while reviewing methodology, studying the environment and anthropogenic pressure and describing the results of geoecological assessment. Geoecological assessment was carried out with the help of mathematical-statistical and cartographic methods. The method of generalization was used for the development of recommendations. Graphic material is made using MapInfo, ArcGIS, QGIS.